

Tillæg nr. 2 til miljøgodkendelse

Udvidelse af kvægproduktion

Kibsgårdsvej 11, 6715 Esbjerg N

18.9.2017

Teknik & Miljø
Esbjerg Kommune

ESBJERG KOMMUNE

Natur & Vandmiljø

Torvegade 74

6700 Esbjerg

Telefon: 7616 1616

E-mail: miljo@esbjergkommune.dk

Web: www.esbjergkommune.dk

Sag nr.: 17/15023

Sagsansvarlig: Anli

Copyright: Alle kort og luftfoto: copyright DDO ®, ©COWI

Indholdsfortegnelse

INDLEDNING	4
GODKENDELSE TIL UDVIDELSE OG DRIFT AF HUSDYRPRODUKTION	5
EJENDOMS- OG BEDRIFTSOPLYSNINGER	5
FORUDSÆTNINGER OG VILKÅR.....	5
Vilkår for husdyrbrugets anlæg.....	6
Generelle vilkår	6
RETSBESKYTTELSE.....	7
MEDDELELSESPLIKT.....	7
ØVRIGE FORHOLD.....	7
OFFENTLIGGØRELSE.....	7
KLAGEVEJLEDNING	7
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	9
INDLEDNING	9
BESKRIVELSE OG VURDERING AF ANSØGNINGEN.....	9
Husdyrbrugets beliggenhed.....	10
Dyreholdets størrelse	11
Driftsbygninger.....	12
Foder	14
Gødningsproduktion	14
Udbringningsarealer	15
Energi- og vandforbrug.....	15
Råvarer og hjælpestoffer	16
Affald	16
Spildevand/restvand	16
HUSDYRBRUGETS PÅVIRKNINGER AF OMGIVELSERNE – LUGT, STØJ, MM.....	16
Lugt	17
Støj og transport	18
Støv, fluer og skadedyr	18
Lys.....	18
Driftsforstyrrelser og uheld	19
Landskab og kulturmiljø.....	19
HUSDYRBRUGETS PÅVIRKNINGER AF OMGIVELSERNE – NATURMÆSSIGE FORHOLD.....	19
Ammoniakpåvirkning af naturområder.....	20
Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV arter)	24
Nitrat og fosfor til overfladevand – marine områder, vandløb og søer	25
Nitrat til grundvand - nitratfølsomme vandindvindingsområder.....	25
BEDST TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT).....	26
OPHØR	31
HØRING	31
SAMLET VURDERING	31
BILAG 1	33
BILAG 2	40
BILAG 3	43

Indledning

Dette tillæg til miljøgodkendelse fastlægger de vilkår, der skal gælde for en udvidelse af husdyrproduktionen på Kibsgårdsvej 11, 6715 Esbjerg N i Esbjerg Kommune. Vilkårene sikrer, at udvidelse og drift af husdyrbruget kan ske uden at påvirke miljøet væsentligt.

Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie samt ressourceforbrug.

Esbjerg Kommune har udarbejdet en miljøteknisk beskrivelse og vurdering af det ansøgte projekt. Denne danner baggrund for afgørelsen om miljøgodkendelse, herunder de stillede vilkår.

Forslaget til tillæg til miljøgodkendelse har været i nabohøring i perioden fra den 18. august 2017 til den 8. september 2017. Kommunen har i forbindelse med høringen ikke modtaget bemærkninger til projektet.

Godkendelse til udvidelse og drift af husdyrproduktion

Esbjerg Kommune har afgjort, at kvægbruget på Kibsgårdsvej 11, 6715 Esbjerg N kan udvides som ansøgt.

Godkendelsen omfatter

- En udvidelse af dyreholdet fra 370 malkekøer (jersey), 276 opdræt jersey (6-22 mdr.), 104 småkalve jersey (0-6 mdr.), 2 heste (<300 kg) og 2 heste (500-700 kg) til 379 malkekøer (jersey), 276 opdræt jersey (6-22 mdr.), 104 småkalve jersey (0-6 mdr.). Dette svarer til en udvidelse fra 562,7 dyreenheder til 572,2 dyreenheder.

Godkendelsen meddeles efter § 12 stk. 3 i lovbekendtgørelse nr. 442 af 13. maj 2016 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, idet Esbjerg Kommune vurderer at:

- Der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik,
- Husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne, samt
- Udvidelse og drift af husdyrbruget ikke medfører væsentlige virkninger på miljøet

Godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen, herunder drift af husdyrbrugets anlæg samt udspretningsarealer.

Der er nærmere redegjort for de vurderinger der ligger til grund for afgørelsen i vedlagte miljøtekniske beskrivelse og vurdering.

Ejendoms- og bedriftsoplysninger

Godkendelsen gives til husdyrbruget beliggende Kibsgårdsvej 11, 6715 Esbjerg N, matrikel nr. 21 m Bryndum By. Ejendomsnummeret er 5610084580. Bedriftens CVR nr. er 65021412 og CHR nr. er 43092. Husdyrbruget ejes og drives af Laust Bendix Jensen, Kibsgårdsvej 11, 6715 Esbjerg N.

Forudsætninger og vilkår

Esbjerg Kommune forudsætter, at projektet gennemføres og drives som beskrevet i ansøgningen, skema nr. 97487. Godkendelsen meddeles på vilkår, der sikrer at kravene i § 27 og § 29 i lov om miljøgodkendelse, mv. af husdyrbrug opfyldes.

Denne miljøgodkendelse er et tillæg (tillæg nr. 2) til eksisterende miljøgodkendelse meddelt af Esbjerg Kommune, september 2010. Vilkår i den eksisterende miljøgodkendelse, som ikke ophæves ved dette tillæg, er fortsat gældende for hele bedriften. De vilkår i den eksisterende miljøgodkendelse, som fortsat er gældende fremgår af bilag 1). Der er desuden meddelt et tillæg til miljøgodkendelsen i juni 2016 (tillæg nr. 1). Vilkår i tillæg nr. 1, som ikke ophæves ved nærværende tillæg nr. 2, er fortsat gældende for hele bedriften. De vilkår i tillæg nr. 1, som fortsat er gældende fremgår af bilag 2.

Der stilles følgende vilkår til hhv. husdyrbrugets anlæg, husdyrbrugets arealer, samt generelle vilkår for husdyrbruget.

Vilkår for husdyrbrugets anlæg

Husdyrproduktion

1. Vilkår 2 og 3 i tillæg (nr. 1) til miljøgodkendelsen fra juni 2016 ophæves.
2. Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretningen udført som beskrevet nedenfor:

Dyretype og staldsystem	Antal årstyr	DE
Jerseyko, (9.480 kg EKM), Sengestald m. spaltegulv (kanal, bagskyl eller ringkanal)	373	450,90
Jerseyko, (9.480 kg EKM), Dybstrøelse (hele arealet)	6	7,25
Jersey kvier (9-22 mdr.) Sengestald m. spaltegulv (kanal, bagskyl eller ringkanal)	214	76,42
Jersey kvier (9-22 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	10	3,57
Jersey kvier (6-9 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	52	13,79
Jersey småkalve (2-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	69	14,69
Jersey småkalve (0-2 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	35	6,11
I alt		572,2

3. Antallet af dyreenheder må variere med 10 % i løbet af planåret (1. august til 1. august). Dog må det maksimale dyrehold beregnet som et gennemsnit i perioden 1. august til 31. juli ikke overstige 572,2 dyreenheder.

Husdyrgødning og ensilage

4. Andelen af dybstrøelse/fast gødning, som afsættes til biogasanlæg eller udspredes på marken eller direkte fra stalden, skal min. være 90 %.

Generelle vilkår

Krav til udnyttelse af godkendelse

5. Vilkårene i miljøgodkendelsen skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor udnyttelse af godkendelsen påbegyndes.
6. Godkendelsen bortfalder såfremt den ikke er udnyttet inden 6 år fra meddelelse. Det betyder, at udvidelsen skal være påbegyndt inden 6 år fra godkendelsens meddelelse.
7. Hvis en del af godkendelsen ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, jf. dog ovennævnte vilkår.

Retsbeskyttelse

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse.

Vilkårene kan dog til enhver tid ændres efter reglerne i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug § 40 stk. 2, hvis der er væsentlige ændringer i bedst tilgængelige teknik, der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, hvis forureningen medfører skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved miljøgodkendelsen.

Meddelelesespligt

Kommunens godkendelse gælder for det konkrete projekt. Husdyrbruget må ikke udvides eller ændres bygnings- eller driftsmæssigt på en måde der indebærer forøget forurening før udvidelsen eller ændringen er godkendt i henhold til lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Hvis der sker ændringer i grundlaget for kommunens vurdering, skal der indsendes en ny ansøgning til kommunen. Dette gælder for eksempel ændringer i forhold til det ansøgte dyrehold og staldanlæg. Esbjerg Kommune skal have lejlighed til at vurdere, hvorvidt udvidelsen/ændringen kræver en ny godkendelse eller om udvidelsen/ændringen kan ske indenfor rammerne af denne godkendelse.

Øvrige forhold

Afgørelsen omfatter alene forholdet til lovbekendtgørelse nr. 442 af 13. maj 2016 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Øvrige relevante tilladelser og godkendelser skal indhentes særskilt.

Etablering af nye anlæg må ikke igangsættes, før der er givet en byggetilladelse fra Esbjerg Kommune.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til de gældende regler i love og bekendtgørelser, uanset at de nævnte krav og regler kan være en skærpelse af denne godkendelses vilkår.

Offentliggørelse

Afgørelsen annonceres den 22. september 2017 på Miljø- og Fødevareministeriets Digital MiljøAdministration (www.dma.mst.dk).

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, jf. husdyrlovens § 76 stk. 1. Klageberettigede er ansøgeren, Miljøministeren, Sundhedsstyrelsen, enhver der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald, samt foreninger og organisationer i det omfang de har klageret, jf. husdyrlovens §§ 84, 85, 86 og 87.

En klage skal indgives via Klageportalen. Klageportalen ligger på www.borger.dk og på www.virk.dk, hvor man logger sig på, f.eks. med NEM-ID.

Klagen sendes automatisk via Klageportalen til Esbjerg Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Esbjerg Kommune i Klageportalen. Klagefristen udløber den 20. oktober 2017 kl. 23:59.

Afgørelsen kan desuden indbringes til prøvelse hos domstolene inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt, jf. husdyrlovens § 90.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der indsendes uden om Klageportalen, med mindre der er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Esbjerg Kommune. Anmodningen sendes så vidt muligt elektronisk til miljo@esbjergkommune.dk eller pr. brev til Esbjerg Kommune, Natur- og Vandmiljø, Torvegade 74, 6700 Esbjerg. Esbjerg Kommune sender herefter anmodningen videre til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Når man klager opkræves der et gebyr. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen og tilbagebetales hvis:

1. Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
2. Klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
3. Klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Udnyttelse af godkendelsen

Ifølge husdyrloven har en klage over miljøgodkendelsen som udgangspunkt ikke opsættende virkning. Det betyder, at miljøgodkendelsen kan udnyttes uanset eventuelle klager, men dette begrænser dog ikke Miljø- og Fødevareklagenævnets mulighed for at ændre eller ophæve Esbjerg Kommunes afgørelse. Det vil være Miljø- og Fødevareklagenævnet, som kan oplyse om hvorvidt en klage har opsættende virkning.

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Indledning

Husdyrbruget på Kibsgårdsvej 11 har søgt om at udvide dyreholdet. Denne miljøtekniske beskrivelse og vurdering af det ansøgte projekt, danner baggrund for miljøgodkendelsen og indeholder en vurdering af de miljøpåvirkninger, som udvidelse og drift af husdyrbruget giver anledning til.

Miljø skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie samt ressourcforbrug.

Vurderingerne er foretaget med udgangspunkt i de beskyttelsesniveauer og retningslinjer, der er i husdyrloven og tilhørende bekendtgørelse og vejledning¹. Påvirkningen af omgivelserne er beskrevet og vurderet dels i forhold til de anlægsnære påvirkninger (lugt, støj mm), dels i forhold til de naturmæssige forhold (natur, vandmiljø mm.).

Beskrivelse og vurdering af ansøgningen

Laust Bendix Jensen ønsker at udvide sin kvægbesætning på Kibsgårdsvej 11 fra 562,7 dyreenheder (DE) til 572,2 DE. Udvidelsen sker i eksisterende bygninger.

På vegne af ansøger har Sagro den 13. juni 2017 indsendt ansøgning om miljøgodkendelse via det it-baserede ansøgningssystem på www.husdyrgodkendelse.dk. Det endelige ansøgningsskema (nr. 97487 version 2) er indsendt den 14. august 2017.

Laust Bendix Jensen, ejer også Bryndumvej 201, Bryndumdamvej 37 og Lifstrup Hovedvej 40. Husdyrproduktionen er samlet på Kibsgårdsvej 11, 6715 Esbjerg N. På Bryndumvej 201 er der to gyllebeholdere, på Bryndumdamvej 37 er der en gyllebeholder og på Lifstrup Hovedvej 40 er der en gyllebeholder. Disse anvendes til at opfylde opbevaringskapaciteten fra husdyrproduktionen på Kibsgårdsvej 11, 6715 Esbjerg N.

Ovennævnte anlæg vurderes ikke at være teknisk og forureningsmæssigt forbundet med anlægget på Kibsgårdsvej 11, og derfor er disse anlæg ikke vurderet samlet i nærværende miljøgodkendelse.

Tidligere godkendelser

Esbjerg Kommune har i september 2010 meddelt miljøgodkendelse til udvidelse af husdyrproduktionen fra 263,9 DE til 562,7 DE (omregnet efter nugældende normtal). Esbjerg Kommune har i juni 2016 meddelt et tillæg (nr. 1) til miljøgodkendelsen fra september 2010. Nærværende miljøgodkendelse meddeles således som et tillæg (nr. 2) til miljøgodkendelsen fra september 2010.

Af § 26 i husdyrloven fremgår det, at kommunen skal foretage en samlet vurdering af alle udvidelser foretaget siden 1. januar 2007, dog højst over en 8 årig periode. I ansøgningen om udvidelse er nudrift således angivet til 263,9 DE, således at alle beregninger og vurderinger af miljøforhold medtager alle udvidelser siden januar 2009.

---

¹ Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (Lovbekendtgørelse nr. 442 af 13. maj 2016) med senere ændringer; bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (bekendtgørelse nr. 211 af 28. februar 2017); Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (nr. 865 af 23.6.2017 med senere ændringer) samt Miljøstyrelsens digitale husdyrvejledning.

Husdyrbrugets beliggenhed

Husdyrbruget er beliggende i landzone i område "08-04-070 " i Esbjerg Kommuneplan 2014-2026 Forum, Bryndumdum. Anvendelsen fastlægges til jordbrugsområde med det sigte at fremme erhverv som landbrug, skovbrug, pelsdyravl og lignende. Overflødige landbrugsbygninger kan bruges til andet erhvervsformål af håndværksmæssig karakter uden behov for større udbygning. Placeringen af husdyrbruget fremgår af kort 1.

Kort 1. Husdyrbrugets beliggenhed

Husdyrbruget ligger ca. 265 m fra eksisterende byzoneområde (Bryndum). Nærmeste nabo er Vibevangen 9 og nærmeste samlede bebyggelse ligger længere væk end byzonen.

Afstandskrav og de aktuelle afstande fremgår af nedenstående tabel 1.

Nærmeste	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Nabobeboelse	277 m	Målt fra kostalden	50 m
Lokalplanområde	>50 m		50 m
Byzoneområder	265 m		50 m
Sommerhusområde	>50 m		50 m
Naboskel	34 m	Naboskel mod øst	30 m

Beboelse på samme ejendom	0 m	Målt fra gammel stald	15 m
Levnedsvirksomhed	>25 m		25 m
Almen vandindvindingsanlæg	>50 m		50 m
Ikke almen vandindvindingsanlæg	71 m	Egen drikkevandsboring	25 m
Vandløb	>15 m		15 m /100 m for gyllebeholder til åbent vandløb
Dræn	>15 m		15 m
Sø	>15 m		15 m/100 for gyllebeholder til sø > 100m ²
Offentlig vej	27 m		15 m
Naturområde omfattet af §7 i husdyrloven	>10 m		10 m

Tabel 1. Oversigt over afstande sammenholdt med afstandskrav i husdyrlovgivningen.

Husdyrbruget opfylder afstandskravene i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug:

- § 6: Afstande til nabobeboelse, eksisterende eller fremtidig byzone- eller sommerhusområde samt områder i landzone der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål.
- § 7: Forbudszone for etablering, udvidelse eller ændring indenfor 10 m fra nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper.
- § 8: Afstandskrav til vandløb, vandindvindinger, offentlig og privat fællesvej, levnedsmiddelvirksomhed, naboskel og egen beboelse.

Husdyrbruget ligger mindre en 300 m fra byzone. Dermed er husdyrbruget omfattet af § 20 i husdyrloven. Det betyder, at ved vurdering af ansøgningen skal det sikres, at risikoen for forurening eller væsentlige gener for omgivelserne begrænses. Vurdering af evt. gener for omboende fremgår af den miljøtekniske beskrivelses og vurdering under emnerne lugt-, støj-, støv-, flue- og lysgener, affaldsproduktion m.v.

Afstandskrav i § 8 i husdyrloven (Afstande til vandløb, vandindvindinger, offentlig og privat fællesvej og egen beboelse) er ikke relevante, da der ikke etableres nye staldanlæg.

Dyreholdets størrelse

Det nuværende og fremtidige dyrehold fremgår af tabel 2.

Dyretype og staldsystem	Nudrift 2009		Godkendt drift 2010 = nudrift		Ansøgt drift	
	Antal	DE	Antal	DE	Antal	DE
Jerseykøer, Sengestald m. spaltegulv (kanal, bagskyl eller ringkanal)	143	172,86	364	440,02	373	450,90
Jerseykøer, Dybstrøelse (hele arealet)	11	13,30	6	7,25	6	7,25
Jerseykøer, Bindestald med riste	16	19,34				
Jerseykvier (15-25 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	72	29,80				
Jersey kvier (6 mdr.-kælving) Bindestald med riste	57	20,36				

Jersey kvier (9-22 mdr.), Sengestald m. spaltegulv (kanal, bagskyl eller ringkanal)			168	59,99	214	76,42
Jersey kvier (6-9 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)			52	13,30	52	13,30
Jersey kvier (9-22 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)			56	20,00	10	3,57
Jersey småkalve (0-6 mdr.) Dybstrøelse (hele arealet)	41	8,21	104	20,80	104	20,80
Voksen årshest, under 300 kg, Dybstrøelse			2	0,43		
Voksen årshest, 500-700 kg Dybstrøelse			2	0,87		
DE i alt		265,2		562,7		572,2

Tabel 2: Husdyrbrugets dyrehold. Dyreenheder er beregnet efter bilag 1 i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Den nuværende tilladte produktion på ejendommen svarer til 370 malkekøer, 276 opdræt (6-22 mdr.), 104 småkalve (0-6 mdr.), 2 heste (<300 kg) og 2 heste (500-700 kg) jf. Esbjerg Kommunes miljøgodkendelse fra september 2010.

Besætningslisten i det centrale husdyrregister (CHR) viser et dyrehold på 379 køer, 373 kvier og 2 handyr samt 3 moderfår. Besætningslisten angiver hvilke dyr der på udtrækstidspunktet den 28. juli 2017 er registreret.

En evt. produktionsfremgang vil kunne lovliggøres med denne ansøgning om miljøgodkendelsen til en produktion på 572,2 dyreenheder.

Der stilles vilkår til husdyrbrugets maksimale produktion og til i hvilket omfang produktionen kan tillades af variere.

Driftsbygninger

I forbindelse med udvidelsen foretages ingen bygningsmæssige ændringer. Der er følgende bygninger, som angivet i tabel 3.

Nr.	Anvendelse	Areal / rumfang	Staldsystem
1	Beboelse	299 m ²	
2	Personale/garage	266 m ²	
3	Showroom	114 m ²	
4	Ungdyrstald	1.418 m ²	Sengestald med spalter og dybstrøelse
5	Foderlade	787 m ²	
5A	Korntørreri/halmopbevaring	465 m ²	
6	Ungdyrstald og foderlade	1.330 m ²	Dybstrøelse
7	Kostald	5.112 m ²	Sengestald med spalter og dybstrøelse
8	Kalvestald	223 m ²	Dybstrøelse
9	Foderlade	841 m ²	
10	Maskinhus	467 m ²	
10A	Lager	163 m ²	
11	Plansiloer	736 m ²	
11A	Befæstet areal	344 m ²	
12	Befæstet areal	838 m ²	
13	Gyllebeholder	2.100 m ³	Er overdækket
14	Gyllebeholder	800 m ³	Er overdækket
15	Vaskeplads	200 m ²	

16	Befæstet areal	140 m ²	Ingen afløb
17	Møddingsplads	125 m ²	
18	Plansilo	660 m ²	
19	Plansilo	660 m ²	

Tabel 3: Bygningsforklaring

Driftsbygningernes placering fremgår af kort 2.

Kort 2: Situationsplan

I ansøgningsystemet på husdyrgodkendelse.dk har ansøger anført hvilke ændringer der sker i dyreholdet i de enkelte stalde og hvilke ændringer der sker i staldsystemer. Ændringerne fremgår af tabel 4:

Staldafsnit	Dyreart	Antal		Staldsystem	
		Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt
Kostald (stald 7)	Malkeko, jersey	364	373	Sengestald med spaltegulv (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Sengestald med spaltegulv (kanal, bagskyl eller ringkanal)

	Malkeko, jersey	6	6	Dybstrøelse (hele arealet)	Dybstrøelse (hele arealet)
	Kvie/stud, jersey (9 - 22 mdr.)	6	6	Dybstrøelse, (hele arealet)	Dybstrøelse, (hele arealet)
Ungdyrstald (stald 4)	Kvie/stud, jersey (9-22 mdr.)	168	214	Sengestald med spaltegulv (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Sengestald med spaltegulv (kanal, bagskyl eller ringkanal)
	Kvie/stud, jersey (9-22 mdr.)	50	4	Dybstrøelse, (hele arealet)	Dybstrøelse, (hele arealet)
Dybstrøelsesstald til ungdyr (stald 6)	Småkalve, jersey (2-6 mdr.)	69	69	Dybstrøelse (hele arealet)	Dybstrøelse (hele arealet)
	Kvie/stud, jersey (6-9 mdr.)	52	52	Dybstrøelse (hele arealet)	Dybstrøelse (hele arealet)
Småkalve (stald 8)	Småkalve, jersey (0-2 mdr.)	35	35	Dybstrøelse (hele arealet)	Dybstrøelse (hele arealet)

Tabel 4: Oversigt over staldsystemer og dyrehold i de enkelte stalde.

Der er i miljøgodkendelsen fra september 2010 stillet vilkår om, at der i kostalden (bygning 7) skal være installeret gylleforsuring. Det vurderes ikke, at der er behov for at stille supplerende vilkår.

Foder

I miljøgodkendelsen fra september 2010 foretaget en beskrivelse og vurdering af foderopbevaring m.m.

Med nærværende udvidelse sker der ingen ændringer i forhold til det tidligere beskrevet. Det vurderes ikke, at der er behov for at stille nye vilkår.

Gødningsproduktion

Gødningsproduktionen er oplyst i ansøgningen og fremgår af tabel 5.

	Mængder	Opbevaringsanlæg
Flydende husdyrgødning	10.147 m ³	Gyllebeholder på 840 m ³ (Kibsgårdsvej 11) Gyllebeholder på 2.136 m ³ (Kibsgårdsvej 11) Gyllebeholder på 1.000 m ³ (Bryndumvej 201) Gyllebeholder på 700 m ³ (Bryndumvej 201) Gyllebeholder på 740 m ³ (Bryndumdamvej 37) Gyllebeholder 1.000 m ³ (Lifstrup Hovedvej 40) Kanaler i ungdystald på 574 m ³ . Kanaler i kostald på 1.700 m ³ .
Dybstrøelse	443 t	Møddingplads på 125 m ² (200 t)

Tabel 5: Opbevaringskapacitet. Gødningsproduktionen er beregnet ud fra, at dyrene er på stald hele året.

Mængden af flydende husdyrgødning er inklusiv drikkevandsspild og andet spildevand/restvand der ledes til gyllebeholderen. Spildevand fra vaskeplads (140 + 40 m³) og møddingsplads (50 m³) ledes til gyllebeholder, i alt 230 m³.

Opbevaringskapaciteten for flydende husdyrgødning svarer til 10,3 måneder.

Dybstrøelsen opbevares på møddingspladsen indtil det enten er kompostlignende og kan lægges i markstak eller blive afsat til biogasanlæg. I praksis vil dybstrøelsen fra kvieopdræt og køer komme direkte ud i markstak, idet dybstrøelsen fra disse dyretyper, er komposteret på stald. Ved småkalvene udmuges der oftere end hver 3. – 4. måned, og dermed er dybstrøelsen herfra ikke komposteret på stald, og må derfor ikke køres direkte i markstak.

I ansøgningen er det oplyst, at 90 % af dybstrøelsen køres direkte ud og pløjes ned. Da det afviger fra normen på 65 %, stilles der vilkår til dette.

Med en årlig gødningsproduktion på 443 tons og en møddingsplads med en opbevaringskapacitet på 200 tons, vil opbevaringskapaciteten for fast husdyrgødning svare til 5,4 måneder. Da er stor del af dybstrøelsen køres direkte ud, er husdyrgødningsbekendtgørelsens² krav til opbevaringskapacitet opfyldt.

Oplag af kompost i marken skal ske i overensstemmelse med reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen, der bl.a. fastsætter krav til placering og overdækning af markstakke samt førelse af logbog. Oplag af kompost i marken vurderes at være tilstrækkelig reguleret i ved reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen og der fastsættes ikke yderligere vilkår hertil.

Udbringningsarealer

Der er ikke foretaget en vurdering af husdyrbrugets udbringningsarealer, da der fra 1. marts 2017 ikke længere skal træffes afgørelse for udbringningsarealer i miljøgodkendelser.

Energi- og vandforbrug.

I miljøgodkendelsen fra september 2010 er der foretaget en beskrivelse og vurdering af vand- og energiforbruget.

Elforbruget forventes ikke at stige som følge af 9 køer mere, selvom der af ovenstående tabel fremgår en stigning på 113.500 kWh. Det skyldes at der i nudriften ikke var taget hensyn til at der anvendes malkerobotter, forsøringsanlæg og foderanlæg. Det der er angivet i ansøgt drift afspejler det faktiske forbrug.

Vandforbruget er uændret i ansøgt drift. Det skyldes at, der er stoppet med bagskyl af vandbehandlingsanlæg til filtrering af drikkevand, hvilket har medført en stor besparelse af vandforbruget.

Derudover sker der ingen ændringer ift. miljøgodkendelse fra september 2010.

Husdyrbrugets energi- og vandforbrug i den eksisterende, såvel som ansøgte drift fremgår af tabel 6.

Forbrug	Nudrift	Ansøgt
El	286.500 kWh	400.000 kWh
Vand	12.710 m ³	12.710 m ³

Tabel 6: Energi- og vandforbrug

² Bekendtgørelse nr. 865 af 23.6.2017 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

Der er redegjort nærmere for vand- og energiforbruget i afsnittet vedr. "bedst tilgængelige teknik" (BAT).

Der er i miljøgodkendelsen fra september 2010 og tillæg til miljøgodkendelsen fra juni 2016 stillet vilkår om at der skal foretages årlig registrering af vand- og energiforbrug samt at mælkekøleanlægget skal kontrolleres en gang årligt af autoriseret firma. Det vurderes ikke, at der er behov for supplerende vilkår.

Råvarer og hjælpestoffer

I miljøgodkendelsen fra september 2010 er der foretaget en beskrivelse og vurdering af råvarer og hjælpestoffer.

Udvidelsen medfører ingen ændringer i forhold til tidligere beskrevet.

I miljøgodkendelsen fra september 2010 er der stillet vilkår om, at opbevaring af olier og kemikalier skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes forskrifter herom. Desuden er der stillet vilkår om, at tankning af diesel skal foregå på en fast plads med tæt bund og håndtering af brændstof, smøremidler og kemikalier ikke må give anledning til spild med deraf følgende risiko for forurening af jord og grundvand. Det vurderes ikke, at der er behov for supplerende vilkår.

Affald

I miljøgodkendelsen fra september 2010 er der foretaget en beskrivelse og vurdering af affald.

Udvidelsen medfører ingen ændringer i forhold til tidligere beskrevet.

Der er i miljøgodkendelsen fra september 2010 stillet vilkår om, at opbevaring og bortskaffelse af olie- og kemikalieaffald og øvrigt affald skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes forskrifter herfor. Det vurderes ikke, at der er behov for supplerende vilkår.

Spildevand/restvand

I miljøgodkendelsen fra september 2010 er der foretaget en beskrivelse og vurdering af spildevand.

Udvidelsen medfører ingen ændringer i forhold til tidligere beskrevet.

Der er i miljøgodkendelsen fra september 2010 stillet vilkår om, at drikkevandssystemet skal drives og vedligeholdes, så unødigt spild undgås, samt vilkår om udspinkling af overfladevand fra plansiloer. Det vurderes ikke, at der er behov for supplerende vilkår.

Husdyrbrugets påvirkninger af omgivelserne – lugt, støj, mm.

Enhver husdyrproduktion giver anledning til lugt inden for de nærmeste omgivelser. Hvor stort et område der påvirkes af lugt, afhænger af hvor mange dyr der er på ejendommen og hvilken art der er tale om. Desuden spiller vindretning, terræn- og beplantningsforhold ind.

Husdyrproduktion kan herudover medføre støj, samt gener fra fluer og andre skadedyr. Desuden kan bygningsmæssige ændringer på et husdyrbrug indvirke på den landskabelige oplevelse, såvel som på kulturmiljøet.

Påvirkning af den omgivende natur og vandmiljøet behandles nedenfor i afsnittet om husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne - naturmæssige forhold.

Lugt

I miljøgodkendelsen fra september 2010 er der foretaget en beskrivelse og vurdering af ejendommens lugtpåvirkning af omgivelserne.

I forbindelse med udvidelsen sker der ingen ændring i gyllehåndtering eller ventilationsforhold i staldene.

Lugtgener fra stalden vurderes på grundlag af det beskyttelsesniveau for lugt, som er fastlagt i husdyrlovgivningen. Hvis beskyttelsesniveauet for lugt er overholdt, vurderes husdyrbruget som udgangspunkt ikke at give anledning til væsentlige lugtgener.

Husdyrbruget skal overholde bestemte lugtgeneafstande. Geneafstanden beskriver den afstand som minimum skal være fra staldene til forskellige beboelsestyper. Geneafstanden fastsættes under hensyntagen til forskellige områders følsomhed overfor lugt. Eksempelvis vil beboere i landområder med tilknytning til landbrugserhverv oftest have en højere tolerancetærskel end beboere i byområder. Beboelsesejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af beskyttelsesniveauet for lugt.

Geneafstanden beregnes i det digitale ansøgningsskema og resultaterne fremgår af tabel 7. Der sker automatisk en korrektion for vindretning og påvirkning fra andre husdyrbrug i det omfang det er relevant. I den konkrete ansøgning er geneafstanden ikke korrigeret.

Områdetype	Minimums afstand til omkringboende (geneafstand)	Aktuel afstand Vægtet gennemsnitsafstand
Byzone	345 m	345 m
Samlet bebyggelse	229 m	>500 m
Enkelt bolig	96 m*	360 m

Tabel 7: Lugt.

*Geneafstanden er korrigeret jf. reglerne i godkendelsesbekendtgørelsen, hvorved staldafsnit, som ligger i en afstand på mere end 1,2 gange geneafstanden, er bortscreenede, således at bidrag herfra ikke indgår i beregningen.

Nærmeste bolig uden landbrugspligt, som er Vibevangen 9, som også ligger i byzone. Nærmeste byzone er Bryndum mod nord.

Geneafstanden afsættes normalt i centrum af stalden. I ansøgningen er der flere staldafsnit, der hver bidrager med en lugtemission. I ansøgningssystemets beregningsmodel er den ukorrigerede geneafstand til eksempelvis byzone beregnet til 345 m, hvilket ikke umiddelbart kan sammenlignes med den faktiske afstand til ejendommen. Da der er flere staldafsnit med en vis indbyrdes afstand, er der foretaget en beregning, som viser, at den vægtede gennemsnitsafstand fra disse er 345 m. Da den vægtede gennemsnitsafstand er større end geneafstanden til byzone, er beskyttelsesniveauet for lugt overholdt. Beskyttelsesniveauet for lugt i forhold til nærmeste nabo og samlet bebyggelse er ligeledes overholdt.

Lugt vil kunne registreres udenfor geneafstanden, men i en grad, så man ikke vil karakterisere det som generende. Det vurderes, at staldanlæggene ikke vil medføre væsentlige lugtgener for naboer.

Der er i miljøgodkendelsen fra september 2010 stillet vilkår om, at husdyrbruget ikke må give anledning til væsentlige lugtgener. Desuden er der stillet vilkår til bl.a. omrøring og pumpning af gylle, samt vilkår om at husdyrproduktionen skal fordeles jævnt over året. Det vurderes ikke, at der er behov for supplerende vilkår.

Støj og transport

I miljøgodkendelsen fra september 2010 og tillæg til miljøgodkendelsen fra juni 2016 er der foretaget en beskrivelse og vurdering af støj og transport.

Støjbelastningen fra transporter vurderes ud fra antallet af til- og frakørsler før og efter udvidelsen. Tabel 8 indeholder en oversigt over transporttyper og antal i den nuværende, såvel som i den planlagte drift.

Transporttype	Nudrift	Ansøgt 2016	Ansøgt 2017
Afhentning af mælk	182	182	182
Indlevering af foder	24	24	24
Grovfoder	450	450	455
Levering af dyr	24	24	24
Dieselolie	4	4	4
Udbringning af husdyrgødning	357	568	426
Afhentning af gylle til biogas	103	0	0
Afhentning af dybstrøelse til biogas	0	0	26
Døde dyr	75	75	75
Renovation	12	12	12
Anden fragt	12	12	12
I alt	1.243	1.351	1.240

Tabel 8: Oversigt over transporter. En transport svarer til en til- og frakørsel.

Der sker storset ingen ændringer i antallet af transporter i forhold til det godkendte i september 2010, kun en omfordeling. I forhold til det godkendte i juni 2016 sker der en reduktion. Det skyldes at der ikke afsættes gylle til biogasanlægget men i stedet dybstrøelse.

Udvidelsen medfører ingen øvrige ændringer i forhold til tidligere beskrevet.

Der er i miljøgodkendelsen fra september 2010 stillet vilkår til den maksimale støjbelastning. Det vurderes ikke, at der er behov for at stille yderligere vilkår.

Støv, fluer og skadedyr

I miljøgodkendelsen fra september 2010 er der foretaget en beskrivelse og vurdering af støv, fluer og skadedyr.

Udvidelsen medfører ingen ændringer i forhold til tidligere beskrevet.

Der er i miljøgodkendelsen fra september 2010 stillet vilkår om, at driften ikke må medføre væsentlige støvgener, og at foder skal opbevares, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr. I tillæg til miljøgodkendelse fra juni 2016 er der stillet vilkår om effektiv fluebekæmpelse. Det vurderes ikke, at der er behov for at stille yderligere vilkår.

Lys

I miljøgodkendelsen fra september 2010 er der foretaget en beskrivelse og vurdering af lys.

Udvidelsen medfører ingen ændringer i forhold til tidligere beskrevet.

Der er i miljøgodkendelsen fra september 2010 stillet vilkår om, at lyset skal være slukket, når det ikke er påkrævet for produktionen eller af dyrevelfærdsmæssige årsager. Desuden skal lyset i staldbygningerne være slukket eller sænket til natbelysning i tidsrummet 00.00 til 05.00. Det vurderes ikke, at der er behov for at stille yderligere vilkår.

Driftsforstyrrelser og uheld

I miljøgodkendelsen fra september 2010 er der foretaget en beskrivelse og vurdering af mulige driftsforstyrrelser og uheld.

Udvidelsen medfører ingen ændringer i forhold til tidligere beskrevet.

Der er i miljøgodkendelsen fra september 2010 stillet vilkår om, at der skal foreligge en beredskabsplan, som fastlægger hvordan der skal reageres ved uheld. Det vurderes ikke, at der er behov for at stille yderligere vilkår.

Landskab og kulturmiljø

I bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse, mv. af husdyrbrug fremgår det, at det påhviler kommunen at varetage de landskabelige værdier, herunder at stille krav om placering og udformning af ny bebyggelse.

I den konkrete sager, er der tale om en udvidelse af dyreholdet, i eksisterende lovlige bygninger. Idet der ikke sker en udvidelse af ejendommens bygningsmasse, er påvirkningen af landskabet uændret, hvorfor hensynet til landskabet ikke tilside-sættes.

Husdyrbrugets påvirkninger af omgivelserne – naturmæssige forhold.

I bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse, mv. af husdyrbrug³ er der fastlagt beskyttelsesniveauer for ammoniak, udledning af fosfor til overfladevand, samt udledning af nitrat til overfladevand såvel som i forhold til grundvand.

Disse beskyttelsesniveauer skal anvendes ved vurdering af, om husdyrbruget medfører væsentlige virkninger på miljøet. I særlige tilfælde kan der stilles vilkår, der rækker udover det fastsatte beskyttelsesniveau.

Ligeledes påhviler det kommunen at vurdere konkret, om en ansøgt aktivitet vil være i overensstemmelse med Habitatdirektivforpligtelserne. Ifølge bekendtgørelsen om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter⁴, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et internationalt naturbeskyttelsesområde væsentligt. Desuden skal der ske en vurdering af om det ansøgte projekt kan beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i Habitatdirektivets bilag IV eller ødelægge de plantearter der er optaget i Habitatdirektivets bilag IV.

---

³ Bekendtgørelse nr. 256 af 21. marts 2017 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

⁴ Bekendtgørelse nr. 926 af 27. juni 2016 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Ammoniakpåvirkning af naturområder

Beskyttelsesniveauet for ammoniak omfatter et generelt krav om reduktion af ammoniakemissionen fra husdyrbrug i forhold til et referencestaldsystem. Det generelle reduktionskrav gælder for udvidelsen, samt for stalde der renoveres. Ved nyetableringer gælder kravet hele det nyetablerede anlæg. Niveauet for reduktionskrav fastlægges i forhold til ansøgningstidspunktet.

Det ansøgte projekt opfylder kravet om 30 % ammoniakreduktion. Der er installeret gylleforsuring i kostalden.

Samlet stiger ammoniakfordampningen fra 2.066 kg N/år til 3.330 kg N/år. De anførte tilpasninger af anlægget medfører, at ammoniakfordampningen fra stald og lagre reduceres med 377 kg N mere, end hvad der er krævet for at opfylde ammoniakreduktionskravet på 30 %.

På ejendommen Kibsgårdsvej 11 sker der påvirkning af omgivende naturområder gennem emission af ammoniak fra anlægget. De følgende afsnit belyser konsekvenserne af næringsstofpåvirkningen for nationalt og internationalt beskyttede naturområder og arter.

Ud fra nedenstående redegørelse vedrørende ammoniakpåvirkning fra anlægget vurderer Esbjerg Kommune samlet set, at godkendelsen ikke vil medføre væsentlige negative konsekvenser for omkringliggende Natura 2000-områder eller de arter og naturtyper, områderne er udpegede for at beskytte. Ligeledes vurderes godkendelsen ikke at medføre væsentlige tilstandsændringer af § 3-beskyttede naturtyper eller væsentlige påvirkninger af yngle- og rasteområder for de strengt beskyttede bilag IV-arter.

Der stilles ikke vilkår i forbindelse med naturvurderingen.

Ammoniakpåvirkning af § 3-naturområder indenfor 1.000 meter fra anlæg

Der ligger flere § 3-beskyttede naturområder indenfor 1.000 m fra ejendommens anlæg. Der er tale om mose, enge og søer. Ud fra den beregnede deposition på arealer op til 1.000 m væk er det vurderet, at depositionen på naturområder længere væk end 1.000 m vil være meget lille, og derfor som hovedregel ikke vil kunne medføre væsentlig påvirkning af naturområderne. Kun undtagelsesvist og ved meget store husdyrbrug vil det være nødvendigt at stille vilkår for beskyttelse af naturlokaliteter beliggende længere væk end 1.000 m fra anlægget, hvilket ikke vurderes at være nødvendigt i nærværende sag.

Baggrundsbelastningen med luftbåren kvælstof er på gennemsnitligt 15,9 kg N/ha/år i Esbjerg Kommune. Der kan dog være væsentlige lokale variationer. Omkring Kibsgårdsvej 11 er baggrundsbelastningen på gennemsnitligt 16,7 kg N/ha/år.

Det fremgår af forarbejderne til husdyrloven (lovforslag L12 og efterfølgende lov nr. 122/2011) og gældende klagenævnspraksis (jf. NMK-132-00091 og NMK-132-00109), at overholdelse af husdyrlovens beskyttelsesniveau som altovervejende hovedregel vil være tilstrækkeligt til, at undgå væsentlig miljøpåvirkning med ammoniak. Det kan dog i helt særlige tilfælde, herunder i særlig grad hvis Natura 2000-kortlægningen ikke er korrekt, være behov for at foretage en konkret vurdering efter habitatreglerne.

I den konkrete sag vurderes det ud fra Esbjerg Kommunes kendskab til området og den stedlige kortlægning, at der ikke er grund til at tro, at kortlægningen er utilstrækkelig. På den baggrund vurderes det, at omkringliggende habitatnaturtyper og lokaliteter ikke lider skade ved det ansøgte.

Vurdering i forhold til kategori 1, 2 og 3 natur

Alle naturområder inden for 1.000 m fra anlægget er blevet nummereret med et tal svarende til punkterne angivet på oversigtskortet (kort 3).

Kort 3: Anlægget med omkringliggende naturområder og nummererede naturpunkter. Cirklen har en radius på 1.000 m.

I tabel 9 ses en oversigt over naturpunkterne med angivelse af mer- og totaldeposition, afstand til anlæg, andre husdyrbrug, der bidrager kumulativt samt naturkategori og beskyttelsesniveau. Naturkategori defineres som i bilag 3 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug, der også fastsætter beskyttelsesniveauet for henholdsvis kategori 1, 2 og 3 natur.

Naturpunkt (nr. og naturtype)	Merbelastning (kg N/ha/år)	Totalbelastning (kg N/ha/år)	Afstand fra anlæg (m)	Natur-kategori	Kumulation*	Beskyttelsesniveau**
1. Sø	0,0	0,1	849	Ej kategori	Ej relevant	Konkret vurdering
2. Eng	0,1	0,1	863	Ej kategori	Ej relevant	Konkret vurdering
3. Eng	0,1	0,2	732	Ej kategori	Ej relevant	Konkret vurdering
4. Eng	0,0	0,1	928	Ej kategori	Ej relevant	Konkret vurdering
5. Sø	0,0	0,1	773	Ej kategori	Ej relevant	Konkret vurdering

6. Mose	0,0	0,1	818	3	Ej relevant	Kan sikres mod merbelastning over 1,0 kg N/ha/år. Konkret vurdering
7. Potentielt ammoniakfølsom skov	0,1	0,2	500	3	Ej relevant	Kan sikres mod merbelastning over 1,0 kg N/ha/år. Konkret vurdering
8. Mose	0,1	0,1	1.161	3	Ej relevant	Kan sikres mod merbelastning over 1,0 kg N/ha/år. Konkret vurdering

Tabel 9. Naturpunkter med beregnet ammoniakbelastning.

* Antal andre husdyrbrug der bidrager til kumulation.

**Jf. husdyrgodkendelses-bekendtgørelsens bilag 3.

For husdyrbrug over 15 DE gælder, at disse ikke må etableres, udvides eller ændres, såfremt de ligger mindre end 10 m fra de naturområder, der er nævnt i husdyrgodkendelseslovens § 7 (kategori 1 og 2 natur). I den konkrete sag ligger der ikke naturområder omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 7 inden for 10 m fra anlægget.

Det fremgår af tabel 9, at der sker afsætning af ammoniak på lokaliteterne med nummer 6-8, der vurderes at være kategori 3-natur. Det fremgår ligeledes af tabellen at husdyrlovens beskyttelsesniveau overholdt.

Kategori 3-naturlokaliteter, som omfatter mose og potentielt ammoniakfølsom skov, kan ifølge husdyrloven sikres mod merbelastning med ammoniak, der overstiger 1,0 kg N/ha/år. Det vurderes, at overholdelse af dette beskyttelsesniveau er tilstrækkeligt til at sikre mod tilstandsændring af lokaliteterne og er i overensstemmelse med gældende klagenævnsspraksis på området (jf. NMK-132-00522).

Der er ingen kategori 1 og 2 natur i nærheden af anlægget. Husdyrlovens beskyttelsesniveau er således overholdt.

Vurdering i forhold til naturlokaliteter ikke omfattet af kategori 1-3

Husdyrlovens beskyttelsesniveau omfatter langt størsteparten af de naturbeskyttede lokaliteter, der findes i det åbne land. Der er dog enkelt lokalitetstyper, der ikke er omfattet. Det drejer sig i den konkrete sag om nogle søer og ferske enge omkring anlægget.

Der er registreret flere søer indenfor 1.000 m fra anlægget (kort 3). For små søer i agerlandet gælder generelt, at de er fosforbegrænsede, og at det derfor primært er tilførsel af fosfor via overfladeafstrømning fra omgivelserne, der påvirker dem. Det vurderes derfor, at ammoniakpåvirkning af søerne fra anlægget vil være af mindre betydning og ikke væsentlig.

For de omkringliggende ferske enge gælder, at der ikke er registreret særligt ammoniakfølsomme naturtyper på arealerne.

Det vurderes samlet, at der ikke vil ske væsentlig påvirkning af naturlokaliteter, som ikke er omfattet af kategori 1-3 ved det ansøgte. Esbjerg Kommune vurderer derfor, at der ikke er grund til at stille skærpede vilkår til ammoniakreduktionen.

Bilag IV-arter

I forbindelse med miljøvurderingen af et husdyrbrug skal der ske en særlig vurdering mht. forekomst af bilag IV-arter. Vurderingen skal, jf. gældende klagenævnspraksis, tage udgangspunkt i anlæggets påvirkning af omgivelserne.

I den konkrete sag er der ikke kendskab til forekomster af bilag IV-arter indenfor 1.000 meter fra anlægget. Der er således ikke grund til at tro, at der vil ske skade på arterne selv eller deres yngle- eller rastesteder. Der henvises til godkendelsens afsnit om bilag IV-arter.

Samlet vurdering af ammoniakpåvirkning af omgivende natur

De beregnede belastninger af de omgivende naturlokaliteter er lavere end husdyrlovens beskyttelsesniveau, således som det er fastlagt i bilag 3 til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Husdyrlovens beskyttelsesniveau er således overholdt.

På grundlag af ovenstående gennemgang af påvirkning for de enkelte naturpunkter, beskyttede arter, samt vurderingen vedrørende kumulative effekter fra omgivende husdyrbrug, vurderes det, at der ved det ansøgte ikke vil ske væsentlig påvirkning af natur omkring anlægget.

Ammoniakpåvirkning af Natura 2000-områder fra anlæg

Påvirkningen af naturområder ved ammoniak mere end 1.000 m fra anlægget vurderes som tidligere nævnt at være så lille, at den ikke kan forventes at have væsentlig betydning.

Det nærmeste Natura 2000-område ligger ca. 4,1 km fra anlægget. Det drejer sig om habitatområde nr. 239 – Alslev Ådal. Området modtager en totaldeposition på 0,0 kg N/ha/år fra ejendommen. Dette inkluderer en merbelastning på 0,0 kg N/ha/år i forbindelse med ansøgningen.

Selvom belastningen er lille, påhviler det altid den godkendende myndighed at sikre at de særlige beskyttelsesinteresser der er forbundet med internationale naturbeskyttelsesområder. Med afsæt i Waddenzee-dommen (EF-domstolens dom af 7. september 2004 i sag C-127/02) fastlægges det, at der skal foretages en konsekvensvurdering hvis det ikke på baggrund af objektive kriterier kan udelukkes, at projektet i sig selv eller i sammenhæng med andre planer eller projekter kan påvirke habitatområdet væsentligt eller når projektet risikerer at skade områdets bevaringsmålsætning.

En konsekvensvurdering i henhold til habitatdirektivets artikel 6, stk. 3 indebærer, at alle de aspekter af et projekt, som i sig selv eller i sammenhæng med andre planer eller projekter kan påvirke bevaringsmålsætningen, skal identificeres før projektets godkendelse under hensyn til bedste videnskabelige viden på området. Der kan kun meddeles godkendelse af et projekt, hvis miljømyndigheden ud fra konsekvensvurderingen har opnået vished for, at projektet ud fra et videnskabeligt synspunkt, ikke har skadelige virkninger på habitatområdets integritet.

Godkendelsen gives med afsæt i det beskyttelsesniveau, der er fastlagt i bilag 3 til Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug. Overholder husdyrbruget beskyttelsesniveauet i bilag 3, vil det jf. principiel klagenævnsafgørelse (NMK-132-00109) som hovedregel medføre, at husdyrbrugets ammoniakpåvirkning af omgivende Natura 2000-områder er uvæsentlig.

Det er Esbjerg Kommunes opfattelse, at der ikke er forhold der gør, at hovedreglen skulle være tilsidesat. I vurderingen er der lagt vægt på, at den stedlige kortlægning af habitatnaturtyper vurderes at være retvisende. Der er således ikke grund til at tro, at der findes ukortlagte habitatnaturtyper omkring anlægget.

Områdernes bevaringsmålsætning fremgår af de vedtagne Vand- og Natura 2000-planer. Af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 fremgår følgende:

"Det fremgår af de gældende Natura 2000-planer for perioden 2016-21, at reduktion af kvælstofdeposition fra landbrugsdrift på Natura 2000-områdernes habitatnaturtyper ikke indgår i planernes indsatsprogram, men sker gennem lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Med overholdelse af beskyttelsesniveauerne fastlagt i nærværende bekendtgørelse og i bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. gennemføres den nævnte reduktion af kvælstofdepositionen på de ammoniakfølsomme naturtyper i Natura 2000-områderne. Miljøgodkendelse af husdyrbrug, herunder kravene i dette bilag, bidrager til opfyldelsen af Natura 2000-planernes målsætninger ved overholdelse af de i ovennævnte bekendtgørelser fastlagte beskyttelsesniveauer. Husdyrgodkendelser, herunder kravene i dette bilag, bidrager til gennemførelsen af vandområdeplanlægningen efter vandrammedirektivet. Direktivet er gennemført ved lov om vandplanlægning og senest udmøntet i vandområdeplaner 2015-2021 (2. planperiode)."

Vand- og Natura 2000-planerne giver derfor ikke i sig selv anledning til en skærpelse af beskyttelsesniveauerne nedenfor.

I den konkrete sag vurderer Esbjerg Kommune samlet ud fra ovenstående afsnit vedrørende vurdering af naturområder inden for 1.000 m fra anlæg, herunder den kumulative effekt fra andre ejendomme, at der ikke vil ske en væsentlig påvirkning af Natura 2000-områder eller de arter og naturtyper områderne er udpeget for at beskytte. Kommunen bemærker endvidere, at beskyttelsesniveauet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 er overholdt. Kommunen finder derfor ikke, at der er grundlag for at stille skærpede vilkår eller meddele afslag hvad angår ammoniakpåvirkning af Natura 2000-områder fra anlægget.

Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV arter)

Af habitatdirektivets bilag IV fremgår en række særlige dyre- og plantearter, der kræver streng beskyttelse. Esbjerg Kommune har konkret vurderet det ansøgte projekt i forhold til, hvorvidt dyrearternes yngle- og rasteområder kan beskadiges i arternes naturlige udbredelsesområde, og hvorvidt plantearterne kan blive ødelagt som følge af det ansøgte. Til vurderingen af arternes udbredelse og levesteder er anvendt "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" (faglig rapport nr. 635 fra Danmarks Miljøundersøgelser) og kommunens øvrige kendskab til arternes forekomst. De danske arter på habitatdirektivets bilag IV kan endvidere ses i denne godkendelses bilag 3.

Ud fra det generelle kendskab til arternes forekomst i Esbjerg Kommune vurderes det, at der kan være odder, snæbel, marsvin, vandflagermus, sydflagermus, pipistrel flagermus, markfirben og spidssnudet frø indenfor lokalområdet. Derudover er der specifikt kendskab i kommunen til forekomster af grøn mosaikguldsmed (ca. 21,1 km SØ for anlægget), grøn kølleguldsmed (ca. 20,7 km SØ for anlægget), strandtudse (ca. 7,5 km SØ for anlægget), løgfrø (ca. 18,2 km SØ for anlægget), stor vandsalamander (ca. 20,6 km SØ for anlægget) og birkemus (ca. 3 km NV for anlægget).

Vedrørende arterne grøn mosaikguldsmed, grøn kølleguldsmed, birkemus, stor vandsalamander, løgfrø, strandtudse og spidssnudet frø vurderer Esbjerg Kommune, ud fra afstanden til de kendte forekomster og jf. gennemgangen vedrørende påvirkning af naturområder fra ammoniakdeposition fra anlæg, at der ikke vil ske væsentlig påvirkning af arternes yngle- og rastesteder ved det ansøgte.

Flagermus benytter ofte hulheder i træer eller huse som opholdssted om dagen og under vinterdvalen. Føden består af insekter som fanges i luften nær vådområder, marker, skove og levende hegn. De enkelte arter af flagermus har forskellige præferencer mht. fødesøgningsområde og sommer- og vinterophold. Der er ingen registreringer af flagermus nær ejendommens anlæg, men det kan ikke udelukkes at én eller flere arter kan raste eller yngle i området omkring anlægget. Det ansøgte vurderes ikke at have en negativ indflydelse på flagermus, da hverken opholdssteder eller fødegrundlag påvirkes ved etablering og driften af anlægget.

Især solbeskinnede skråninger med veldrænet jord og lav vegetation kan være potentielle yngle- eller rasteområder for markfirben. Det ansøgte vurderes ikke at have en negativ effekt på en eventuel bestand af markfirben, da potentielle yngle- og rastesteder ikke bliver påvirket ved etablering og drift af ejendommens anlæg.

Odder er tilknyttet vandløb og søer, hvor de søger føde. Opsplitning af bestande og levesteder, forstyrrelser fra friluftsliv og anlægsarbejder samt ødelæggelse og forringelse af yngle- og rasteområder kan true odderen. Det vurderes jf. vurderingerne i afsnittet om påvirkning af omgivende natur ammoniak fra anlægget, at det ansøgte ikke vil give anledning til en væsentlig påvirkning af vandløb og søer i nærheden af ejendommens anlæg herunder evt. raste- og ynglesteder for odder ved Astrup Bæk.

Arterne snæbel og marsvin er tilknyttet Vadehavet og tilhørende vandløb. Disse arters yngle- og rastesteder kan, grundet deres særlige karakter og udstrækning, ikke forventes at blive påvirket væsentligt af ammoniakemissionen fra husdyrbruget. Det vurderes derfor, at det ansøgte ikke vil give anledning til væsentlig påvirkning af de omgivende vandløb og marine områder (Vadehavet), som de nævnte arter benytter som raste- og ynglesteder.

Samlet konkluderes det på baggrund af ovenstående vurderinger, at projektet ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for de forekommende bilag IV-dyrearter. Der kendes ikke til forekomster af bilag IV-plantearter som kan påvirkes eller ødelægges af projektet.

Nitrat og fosfor til overfladevand – marine områder, vandløb og søer

Med henvisning til den nye husdyrlovgivning, der delvist trådte i kraft pr. 2. marts 2017, skal der ikke længere stilles vilkår til arealer i miljøgodkendelser. Der er derfor ikke foretaget en vurdering af påvirkningen af husdyrgødningen fra udbringningsarealerne.

Nitrat til grundvand - nitratfølsomme vandindvindingsområder

Med henvisning til den nye husdyrlovgivning, der delvist trådte i kraft pr. 2. marts 2017, skal der ikke længere stilles vilkår til arealer i miljøgodkendelser. Der er derfor ikke foretaget en vurdering af påvirkningen af husdyrgødningen fra udbringningsarealerne.

Bedst tilgængelige teknik (BAT)

I forbindelse med miljøgodkendelser af husdyrbrug skal kommunen sikre sig, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af "bedst tilgængelig teknik (BAT)".

Ved fastlæggelse af den "bedste tilgængelige teknik" anvendes Miljøstyrelsens BAT standardvilkår. BAT standardvilkårene anviser en metode til at fastlægge emissionsgrænseværdier for husdyrbrugets samlede anlæg.

Grundlaget for reduktionen i næringsstofforureningen er i lovgivningen baseret på, at der kan anvendes differentierede virkemidler. Det er således op til det enkelte husdyrbrug at beslutte, hvilke virkemidler der tages i anvendelse for at opfylde emissionsgrænseværdien.

Emissionsgrænseværdi for ammoniak (stald og lager)

Miljøstyrelsen har fastlagt emissionsgrænseværdien⁵ for ammoniak ud fra det princip, at enkeltteknologier med reduktionsomkostninger, der overstiger 100 kr. pr. kg reduceret N, ikke bør indgå i vurderingen.

Ved fastsættelse af en emissionsgrænseværdi for det samlede anlæg skal der ifølge Miljøstyrelsens BAT-standardvilkår udregnes emissionsgrænser for de enkelte dele af (stald)anlægget, hvor der særligt skelnes mellem eksisterende og nye staldanlæg. Summen af disse emissionsgrænser udgør emissionsgrænseværdien for det samlede anlæg, som skal overholdes af husdyrbruget.

Udvidelsen med de 9 køer sker i eksisterende kostald, hvor der er installeret gylleforsuring.

Ifølge Miljøstyrelsens BAT-standardvilkår kan emissionsgrænseværdien for den samlede, årlige ammoniakemission fra anlægget, som er opnåelig ved anvendelse af BAT, beregnes til 3.247 kg NH₃-N.

I ansøgningen på Kibsgårdsvej 11 er der en samlet årlig ammoniakemission på 3.330 kg NH₃-N. Dermed er den samlede emissionsgrænseværdi ikke overholdt med 83 kg NH₃-N.

Ansøger har i det følgende redegjort for virkemidler, der er anvendt på Kibsgårdsvej 11 og for fravalg af teknologier. Heraf fremgår det, at det ikke er proportionelt, at installere skraberanlæg på spalterne i eksisterende ungdyrstald. Foderteknologi er også fravalgt, da andelen af græsmarksafgrøder er mere end 25 % af totalrationen for malkekøer inkl. opdræt.

De virkemidler der kan anvendes til at reducere ammoniakemissionen er primært knyttet til valg af staldsystem/-teknologi, fodringstiltag, samt opbevaring af husdyrgødning.

Staldsystem/-teknologi

I ansøgningen er der redegjort for følgende vedrørende BAT og staldsystem/-indretning:

---

⁵ Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), Husdyrbrug med konventionel produktion af malkekvæg (gyllebaserede staldsystemer), Miljøstyrelsen maj 2011 og Konventionel produktion af svin og malkekvæg udenfor gyllesystemer, Miljøstyrelsen februar 2012

- Forsuring af gyllen i kostalden (bygning 7).
- 90 % af fast gødning bringes direkte ud eller afsættes til biogasanlæg.

Fravalg af staldteknologi – under hensyn til proportionalitetsprincippet:

Beregninger viser at skrabere på spalterne i eksisterende ungdyrstald, hvor der er senge med spalter (bygning 4) vil medføre en reduktion af ammoniakfordampningen på i alt 214,89 kg N/år.

Ifølge teknologibladet for "skrabere i gangarealer for malkekvæg" vil den driftsøkonomiske omkostning ved robotskrabere være 122 kr. pr. kg reduceret N under 75 DE. På grund af indretningen af den eksisterende ungdyrstald, skal der investeres i 4 skrabere robotter. Stalden er indrettet med 4 sektioner med hhv. 50, 43, 42 og 79 sengebåse. Det er således forholdsmæssigt for dyrt, at etablere skrabere på spalterne i ungdyrstalden, idet omkostningerne overstiger 100 kr. pr. kg reduceret N og teknologien betragtes derfor ikke som værende BAT.

Der er i miljøgodkendelsen fra september 2010 stillet vilkår om, at der i kostalden skal være installeret gylleforsuring. Der stilles et nyt vilkår om, at 90 % af fast gødning/dybstrøelse skal udbringes direkte eller afsættes til biogasanlæg. Der er ligeledes stillet vilkår om, at ungdyrstalden skal leve op til BAT ved næste gennemgribende renovering og senest om 10-15 år. Dette vilkår ophæves, da en gennemgribende renovering vil kræve en ny ansøgning om miljøgodkendelse. I den forbindelse vil der blive lavet en ny BAT-vurdering, og taget stilling til eventuelle tiltag.

Fodringstiltag

I ansøgningen er der redegjort for følgende vedrørende BAT og foder:

- Ensilage opbevares i plansiloer med opsamling af vand, hvorved risikoen for forurening af det omkringliggende miljø mindskes. Endvidere reduceres foderspild og foderet holdes renere til fordel for dyrenes velfærd.
- Foderproduktion og indkøb af foder sker på grundlag af foderplanlægning.
- Der tages analyser af grovfoder, og foderplanen afpasses grovfoderets sammensætning og kvalitet.
- Der udarbejdes foderplaner i samarbejde med konsulent, og med anvendelse af nyeste viden indenfor kvægfodring. Herved optimeres fodringen så unødigt forbrug af råvarer undgås.
- Til malkekøerne er der individuel kraftfodertildeling, hvilket forbedrer næringsstofudnyttelsen.
- Der foretages jævnligt éndagsfoderkontrol for køerne, som opfølgning på om fodertildelingen følger planen.

Fravalg af foderteknologi – under hensyn til proportionalitetsprincippet:

Der anvendes ikke reduceret råprotein i foderet til køerne, da andelen af græsmarksafgrøder overstiger mere end 25 % af totalrationen for malkekøer inkl. opdræt.

Ansøgers redegørelse er i overensstemmelse med BREF dokumentet der angiver, at det er BAT at sikre effektiv fodring gennem sammensætning af næringsstofindholdet i foderet, og løbende kontrol, således at det stemmer overens med dyrenes behov, samt at reducere indholdet af råprotein i foderet.

Opbevaring af husdyrgødning

I ansøgningen er der redegjort for følgende vedrørende BAT og opbevaring af husdyrgødning:

- Fast mæg opbevares på møddingsplads med opsamling af vand til gylletanken. Dette minimerer udvaskningen af nitrat og fosfor.
- Fast husdyrgødning og dybstrøelse uden daglig tilførsel overdækkes med kompostdug, presenning eller plastik, hvilket reducerer ammoniak emissionen.
- Dybstrøelse opbevares i markstak jf. regler for opbevaring (§8 i Husdyrgødningsbekendtgørelsen).
- Flydende husdyrgødning opbevares i tætte gylletanke og udbringes på markerne ud fra afgrødens behov på den enkelte mark. Herved optimeres optagelsen af næringsstoffer og udvaskningen af nitrat samt udledningen af fosfor minimeres.
- Der etableres flydelag på de eksterne gylletankene for at minimere ammoniakemissionen, flydelaget kontrolleres månedligt og der føres logbog over kontrollen, så der er fokus på at flydelaget lever op til kravene.
- Årligt efterses tæthed af overjordisk del og kabler på gyllebeholdere for intakt beskyttelse og eventuelle brud. Ved skader kontaktes leverandøren.
- Tanken tømmes ca. en gang årligt for indvendig inspektion. Inspektionen foretages stående uden for tanken.
- Årligt efterses inspektionsbrønd ved gylletank for om der er vand der lugter eller om der ser ud til at være med gyllerester. Ved tegn på utætheder kontaktes leverandøren.
- Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle.
- Der er fast overdækning på gylletankene på Kibsgårdsvej 11. Dette reducerer ammoniakfordampningen.
- Tankene er tilmeldt de lovpligtige eftersyn, hvilket betyder, at tanken hvert 10. år bliver kontrolleret af autoriseret kontrollant for, om tanken opfylder krav til holdbarhed, tæthed og styrke.

Ansøgers redegørelse er i overensstemmelse med BREF dokumentet der angiver, at for så vidt angår BAT ved opbevaring af flydende husdyrgødning omfatter dette en stabil beholder der kan modstå påvirkning og som er tæt og beskyttede mod tæring; at gylle kun omrøres lige før tømning i forbindelse med udbringning, samt at tanken overdækkes med fast låg eller flydelag.

Der er i miljøgodkendelsen fra september 2010 stillet vilkår om, at den lille gylletank (bygning 14) skal være forsynet med fast overdækning.

Emissionsgrænseværdi for fosfor

Ved fodring af malkekvæg vil mange fodermidler i praksis have et fosforindhold, som overstiger koens fysiologiske behov uden brug af mineralsk fosfor. Fodermidternes naturligt høje indhold af fosfor vil derfor i mange tilfælde begrænse muligheden for at optimere fosfortildelingen i praksis. Samtidig medfører manglende viden om fordøjeligheden af foderets fosforindhold, at der fortsat skal være en sikkerhedsmargen i fodringsnormerne og fodringsplanlægningen, som tager hensyn hertil.

Da der på nuværende tidspunkt ikke findes tilgængelige teknikker eller teknologier til at reducere fosforudledning via fodring vurderer Esbjerg Kommune, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at begrænse fosforudledningen ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik.

Øvrige parametre ved vurdering af "bedst tilgængelig teknik"

Vurderingen af BAT i forbindelse med udvidelse på Kibsgårdsvej 11 foretages også i forhold til følgende parametre:

- Management
- Forbrug af vand og energi

Det fremgår af Miljøstyrelsens BAT standardvilkår, at kommunen ved vurderingen af ovennævnte punkter kan anvende BREF-dokumentet om intensiv fjerkræ- og svineproduktion. Miljøstyrelsen finder, at elementerne i BREF-dokumentet også kan anvendes for husdyrbrug med kvægbrug.

Management

I henhold til BREF dokumentet er det BAT at sikre, at ansatte har den nødvendige uddannelse, at der forefindes beredskabsplaner der sikrer hensigtsmæssig adfærd ved uforudsete hændelser samt at registrere forbruget af næringsstoffer. Desuden er der beskrevet en række elementer som allerede er implementeret i dansk lovgivning herunder krav om gødningsplanlægning og -regnskaber samt retningsgivende normer for husdyrholdets næringsstof behov.

I ansøgningen er der redegjort for følgende vedrørende BAT og management:

- Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.
- Medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger.
- I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af vand, energi, indkøbt foder, pesticider og handelsgødning.
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.
- Opbevaring i plansiloer minimerer forbruget af plast i forhold til opbevaring i markstakke, derved mindskes affaldsproduktionen.
- I forbindelse med indretningen af produktionsanlægget er der fokus på, at indretningen tager hensyn til en rationel drift, af hensyn til ressource forbruget i driften og af hensyn til de daglige arbejdsgange.
- Sigtet med anlægget er, at der ud fra et proportionalitetssynspunkt er fokus på hvilke staldsystemer, der er bedst anvendelig i relation til miljø, arbejdsforbrug og dyrevelfærd for at fremtidssikre virksomheden.
- På bedriften er der udarbejdet beredskabsplan, således at skade ved uheld kan minimeres.
- Driften af mælkeproduktionen efterlever Kvalitetsprogrammet Arlagården. Hovedpunkterne i Kvalitetsprogrammet er: Mælkens sammensætning, Fødevaresikkerhed, Dyrevelfærd og Miljøhensyn. Miljøhensyn indebærer bl.a. affaldshåndtering, opbevaring af døde dyr, opbevaring og anvendelse af kemikalier, samt den generelle orden på bedriften. Kvalitetsprogrammet kontrolleres hvert 3. år.

Der stræbes efter at leve op til målene for godt landmandskab. Dette betyder bl.a.:

- At hjælpepestoffer som gødning, plantebeskyttelsesmidler, medicin og energi bruges under hensyntagen til miljø og sundhed.
- At brugen af næringsstoffer optimeres på ejendomsniveau under hensyntagen til afgrødernes behov og det økonomiske afkast.
- At der sikres en høj udnyttelse af næringsstoffer ved udarbejdelse af mark og gødningsplaner. Herved sikres, at tildeling af kunst- og husdyrgødning

sker ud fra afgrødernes behov og næringsstofnorm på den enkelte mark, således der sker mindst muligt tab til det omgivende miljø. Endvidere laves der en årlig opgørelse i form af gødningsregnskaber over at forbrugt gødning ikke er større end normerne foreskriver. Dette medfører reduceret udvaskning af nitrat og udledning af fosfor.

- At der er fokus på at nye stalde og produktionssystemer indrettes så lugt og fordampning af ammoniak begrænses ud fra de tekniske og økonomiske muligheder og under hensyntagen til dyrenes fysiologiske og adfærdsmæssige behov.

Esbjerg Kommune vurderer, at husdyrbruget med hensyn til management har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik. Der er i tillæg til miljøgodkendelsen fra juni 2016 stillet i godkendelsen vilkår om, at der som minimum sker en årlig registrering af vand – og energiforbrug for at bibeholde og øge fokus på forbruget og muligheder for at reducere dette. Som tidligere nævnt under ovenstående afsnit om driftsforstyrrelser og uheld, er der i miljøgodkendelsen fra september 2010 stillet vilkår om, at der skal udarbejdes en beredskabsplan for husdyrbruget.

Forbrug af vand og energi

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT at registrere vand og energiforbruget, at forebygge spild fra drikkevandsinstallationer og reparere evt. lækager, at anvende naturlig ventilation i videst muligt omfang, at optimere evt. ventilationssystem og at installere energibesparende belysning.

I ansøgningen er der redegjort for følgende vedrørende BAT og vand og energiforbrug:

Vandforbrug:

- Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.
- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.
- Til kvæg anvendes drikkekar, som er udformet og placeret, så unødigt vandspild undgås.
- Vaskeautomat til malkeanlæg er forsynet med vandsparer.
- I forbindelse med rengøring iblødsættes staldene, for at minimere forbruget af vaskevand.

Elforbrug:

- Med etablering af det ansøgte anlæg opnås en rationel drift, hvor flere dyr kan fodres og malkes ad gangen, hvilket medfører mindre energiforbrug pr. ko.
- Vakuumpumpen til malkeanlægget er frekvensstyret, hvilket reducerer både energiforbruget og støj niveauet.
- Systemet til opvarmning af vand til vask af køletank og malkeanlæg justeres, dels så vandet ikke opvarmes mere end nødvendigt, og dels så den opvarmede vandmængde passer til forbruget.
- Mælkekøleanlægget kontrolleres en gang om året af et autoriseret kølefirma, hvorved eventuelle finindstillinger foretages, dette kan give store energibesparelser.
- Logistikken i forbindelse med afhentning af foder til blandeanlæg, er indrettet så afstanden giver færrest muligt driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget.
- Belysningen i staldene er etableret med lavenergi-armaturer.

- Kvægstaldene er med naturlig ventilation, og der er derfor ikke energiforbrug til dette.
- Der anvendes ikke energi til opvarmning i stalde.
- Gylletankene er overdækket og der er dermed ikke tilførsel af regnvand til gylletanken. Dette reducerer antallet af transportere, og derved energiforbruget i forbindelse med udkørsel af gyllen.

Esbjerg Kommune vurderer, at husdyrbruget med hensyn til vand- og energiforbrug har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik.

Som nævnt under management er der i tillæg til miljøgodkendelsen fra juni 2016 stillet vilkår om, at der minimum sker en årlig registrering af vand – og energiforbrug for at bibeholde og øge fokus på forbruget og muligheder for at reducere dette.

Samlet vurdering af anvendelse af "bedst tilgængelige teknik"

Samlet set vurderer Esbjerg Kommune, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknologi for alle de ovennævnte punkter. Det vurderes, at det som følge af BAT redegørelsen ikke er nødvendigt at skærpe det gældende beskyttelsesniveau.

I forbindelse med næste revurdering af miljøgodkendelsen vil der ske en vurdering af hvorvidt husdyrbruget fortsat opfylder kravene til anvendelse af "bedste tilgængelige teknik" og herunder en vurdering af behovet for reovering af staldene.

Ophør

Ved ophør af driften af husdyrbruget, vil det blive sikret, at de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare foretages, og at stedet bringes tilbage i tilfredsstillende tilstand. Oplagret husdyrgødning, affald, maskiner og andet materiel vil blive bortskaffet. Gyllekanaler, gylletanke, mødding- og ensilagepladser vil blive rengjort, således at der ikke er fare for forurening med husdyrgødning og ensilage-saft.

Esbjerg Kommune vurderer, at disse tiltag er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare og til at sikre, at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for eksempelvis rotter. Endvidere vurderes det, at disse tiltag vil sikre, at ejendommen ikke kommer til at fremstå som et øde og forladt element i landskabet. Der stilles vilkår om, at husdyrbruget ved ophør skal træffe de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare.

Høring

I forbindelse med den 3 ugers offentlige høring er der ikke kommet bemærkninger til projektet.

Samlet vurdering

Esbjerg Kommune vurderer, at der kan meddeles godkendelse til det ansøgte da:

- Der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik,

- Husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne, samt
- Udvidelse og drift af husdyrbruget ikke medfører væsentlige virkninger på miljøet.

Bilag 1

Miljøgodkendelse for Kibsgårdsvej 11 fra september 2010:

Ophævede vilkår er overstreget

Vilkår for husdyrbrugets anlæg

Husdyrproduktion

1. — Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretningen udført som beskrevet nedenfor:

Dyretype og staldsystem	Antal årsdyr	DE
Jerseyko Sengestald m. spaltegulv (kanal, bagskyl eller ringkanal)	364	413,86
Jerseyko Dybstrøelse (hele arealet)	6	6,82
Jersey kvier (9-22 mdr.) Sengestald m. spaltegulv (kanal, bagskyl eller ringkanal)	168	62,18
Jersey kvier (9-22 mdr.) Dybstrøelse (hele arealet)	56	20,73
Jersey kvier (6-9 mdr.) Dybstrøelse (hele arealet)	52	13,79
Jersey småkalve (2-6 mdr.) Dybstrøelse (hele arealet)	69	14,69
Jersey småkalve (0-2 mdr.) Dybstrøelse (hele arealet)	35	6,11
Voksen årshest, under 300 kg, Dybstrøelse	2	0,43
Voksen årshest, 500-700 kg Dybstrøelse	2	0,87
I alt		539,48

2. — Antallet af dyreenheder må variere med 10 % i løbet af planperioden (1. august til 31. juli). Dog må det maksimale dyrehold beregnet som et gennemsnit i planperioden ikke overstige 539,48 DE.
3. — Udvidelse af husdyrbruget til mere end 384,63 DE forudsætter, en indsendelse af kopi af skriftlig aftale om afsætning til biogasanlæg eller tilsvarende modtager af overskydende husdyrgødning til tilsynsmyndigheden.

Indretning og drift

4. Ændringer i ejerforhold, eller hvem der er ansvarlig for husdyrbruget, skal meddeles Esbjerg Kommune
5. — Husdyrbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der er beskrevet i miljøgodkendelsen og det tilhørende ansøgnings-skema nr. 11398, 30.6.2010, version 8, og med de ændringer der fremgår af godkendelsens vilkår.

6. Husdyrbruget og dets omgivelser skal renholdes så det ikke giver anledning til gener for omgivelserne.
7. ~~I den eksisterende ungdyrstald (jf. bygning 4, kort 2) skal staldsystemet leve op til BAT senest ved næste gennemgribende renovering og senest om 10-15 år.~~

Husdyrgødning og ensilage

8. Overpumpning af gylle fra gyllebeholder til gyllevogn og lign. skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.
9. ~~I det omfang kompostlignende dybstrøelse opbevares i marken, skal opbevaringen ske i overensstemmelse med Skov- og Naturstyrelsens vejledning september 2004 eller senere udgave. Vejledningen er vedlagt som bilag 1.~~

Oplaget må ikke placeres i nitratfølsomme indvindingsområder eller på arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Oplaget må ikke placeres på arealer, der skrånede ned mod vandløb.
10. I det omfang der opbevares ensilage i marken, skal ensilageoplaget overholde afstandskravene i husdyrlovens § 8. Ensilagestakke må ikke placeres i nitratfølsomme indvindingsområder. Oplaget må ikke placeres på arealer, der skrånede ned mod vandløb.

Energi- og vandforbrug

11. ~~Der skal foretages en kvartalvis registrering af vand- og energiforbrug for at holde fokus på forbruget og muligheden for at reducere dette.~~
12. Mælkekøleanlægget kontrolleres 1 gang pr. år af autoriseret firma. Anlægget serviceres og justeres i henhold til producentens beskrivelse af optimal drift. Dokumentation for udført service, skal kunne forevises ved miljøtilsyn.

Råvarer og hjælpestoffer

13. ~~Olietanke skal drives jf. Miljøministeriets gældende bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke mv. (På godkendelsestidspunktet Bekendtgørelse nr. 259 af 23.03.2010).~~
14. Ved håndtering af brændstof, smøremidler og kemikalier må der ikke opstå spild med deraf følgende risiko for forurening af jord og grundvand.
15. Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund således at spild kan opsamles, og der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
16. Opbevaring af olier og kemikalier skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes forskrift for opbevaring af olie- og kemikalier.
17. Tanken til opbevaring af syre skal placeres på tæt bund uden afløb til kloak.
18. Den endelige placering af syretanken skal godkendes af Esbjerg Kommune inden tanken opsættes.

19. Syretanken skal være sikret mod påkørsel f.eks. ved at der nedstøbes pullerter eller lignende.
20. Der skal være bemanding på stedet i forbindelse ved levering af svovlsyre.
21. Der skal foretages følgende daglige kontroller, jf. leverandøranvisning:
Check af pH-værdier og syreforbrug i de enkelte staldafsnit
Check af restmængde af syre
Aflæs eventuelle bløde alarmer (PC)
Check skueglas

Der skal kunne forevises dokumentation herfor ved miljøtilsyn på ejendommen.
22. Der skal på forsøringsanlægget foretages min. 2 årlige serviceeftersyn i overensstemmelse med leverandørens anvisninger herfor. Der skal kunne forevises dokumentation herfor ved miljøtilsyn på ejendommen.

Affald

23. Opbevaring af olie- og kemikalieaffald skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes forskrift for opbevaring af olie- og kemikalier.
24. Bortskaffelse af olie- og kemikalieaffald og øvrigt affald skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes til enhver tid gældende regulativer.

Ammoniakfordampning

25. Staldsystemet i den nye kostald (jf. kort 2, bygning 7) skal være sengestald med spalter og gylleforsuring eller tilsvarende staldsystem, med en ammoniakfordampning på samme niveau eller lavere.
26. Der skal foreligge dokumentation for kontinuerlig drift af forsøringsanlægget i form af udskrifter fra datalogning af pH-værdi. Ved afvigelser af pH i forhold til intervallet pH 5-6, skal udskriften suppleres med en opgørelse over årsagen til afvigelse. Ovennævnte dokumentation skal kunne forevises ved miljøtilsyn på ejendommen.
27. Der skal foretages kalibrering af pH-måleren i overensstemmelse med leverandørens anvisninger herfor. Der skal kunne forevises dokumentation herfor ved miljøtilsyn på ejendommen.
28. Gyllebeholder (jf. kort 2, bygning 14 og tabel 3) skal have fast overdækning. Efter endt omrøring og udkørsel skal flydedug/telt lukkes igen umiddelbart efter. Skader på den faste overdækning skal repareres, således at overdækningen er helt tæt.

Spildevand

29. Drikkevandssystemet skal drives og vedligeholdes således at unødigt spild undgås i videst muligt omfang.

30. Udsprinkling af overfladevand fra plansiloer skal dimensioneres og følge reglerne for dette som er angivet i Landbrugets Byggeblad om: "Udenomsfaciliteter. Udsprinkling af overfladevand fra ensilagesilo og ensilageplads" (arkivnr.: 103.09-05, udgivet den 08.10.2009), jf. bilag 2.
31. Afløbsplan, der beskriver afløbsforhold fra den nye kostald, skal indsendes til Esbjerg Kommune. Afløbsplanen skal være udført af autoriseret kloakmester og indsendes til Esbjerg Kommune senest 1 måned efter byggeriet af afsluttet.

Lugt

32. Husdyrbrugets drift må ikke give anledning til lugtgener som af tilsynsmyndigheden vurderes at være væsentlige for området.
33. Der må ikke foretages håndtering, herunder omrøring af husdyrgødning i gyllebeholder fra anlæggene lørdag eller søn- og helligdage.
34. Pumpning af gylle fra kanaler / fortank til gyllebeholder skal ske på hverdage indenfor tidsrummet fra kl. 7.00 – kl. 18.00.
35. Den godkendte husdyrproduktion skal foretages jævnt fordelt over året.

Transport

36. Udmugning og transport af dybstrøelsesmåtte m.v. må ikke foretages på lørdage samt søn- og helligdage.
37. Transport af gylle til- og fra anlægget må ikke foretages i tidsrummet fra kl. 22.00 til kl. 6.00 samt på søn- og helligdage.
38. Udbringning af husdyrgødning med gyllevogn, som kræver kørsel gennem Bryndum by, må ikke foretages på lørdage, samt på søn- og helligdage.

Støj

39. Husdyrbrugets bidrag til støjbelastningen målt i dB (A) må i ethvert punkt på opholdsarealer ved boliger i det åbne land ikke overstige følgende værdier.

	Tidsrum	max. lydniveau
Mandag – fredag	kl. 07.00 – 18.00	55 dB(A)
	kl. 18.00 – 22.00	45 dB(A)
	kl. 22.00 – 07.00	40 dB(A)
Lørdag	kl. 07.00 – 14.00	55 dB(A)
	kl. 14.00 – 22.00	45 dB(A)
	kl. 22.00 – 07.00	40 dB(A)
Søn- og helligdage	kl. 07.00 – 22.00	45 dB(A)
	kl. 22.00 – 07.00	40 dB(A)

Maksimalværdien af støjniveauet om natten (kl. 22.00 – 07.00) må ikke overstige 55 dB (A) i ethvert punkt på opholdsarealer ved boliger i det åbne land.

40. Husdyrbruget skal på tilsynsmyndighedens forlangende dokumentere, at ovennævnte er overholdt. En sådan dokumentation kan højst kræves én gang årligt. Dokumentationen skal ske under forhold, hvor husdyrbrugets er i fuld normal drift.
41. Dokumentationen skal ske i form af resultatet af en støjmåling udført som beskrevet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5 og 6/1984 eller af beregninger udført efter den nordiske beregningsmetode for ekstern støj fra virksomheder, jf. Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1993. Er dokumentationen udført som beregning, skal den indeholde de oplysninger om beregningsforudsætningerne, som er nødvendige for vurdering af rigtigheden af beregningsresultaterne. Som udgangspunkt accepteres en ubestemthed på de målte eller beregnede støjbelastninger på max. +/- 3 dB(A.)
42. Målingerne eller beregningerne skal foretages af et målefirma / institut, som er uvildigt, og akkrediteret af DANAK eller godkendt af Miljøstyrelsen til "Miljømåling - ekstern støj".

Støv

43. Driften af husdyrbrugets anlæg må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.

Skadedyr

- ~~44. Der skal overalt på ejendommen udføres og dokumenteres en effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med de til enhver tid nyeste retningslinier fra Statens Skadedyrlaboratorium.~~
45. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.).

Lys

46. For at undgå lysgener skal lyset slukkes når det ikke er påkrævet for produktionen eller af dyrevelfærdsmæssige årsager.
47. Lyset i staldbygningerne skal i tidsrummet 00:00-05:00 slukkes eller sænkes til maks. 10 lux.

Landskabelige værdier

48. Nord for byggeriet skal der plantes mindst en række træer med en max afstand på 11 m mellem træerne. Træerne skal være hjemmehørende. Træerne skal være eg eller anden art af tilsvarende størrelse. Træerne skal være plantet senest et år efter at byggeriet er afsluttet.

Vilkår for husdyrbrugets udbringningsarealer

Arealer

- ~~49. Der må kun udbringes husdyrgødning på de arealer der fremgår som udbringningsarealer på kort 3 og tabel 4.1.3 i ansøgningen.~~

Sædskifte

50. — Husdyrbrugets sædskifte skal tilrettelægges så betingelserne i Husdyrgødningsbekendtgørelsens⁶ bilag 2 til stadighed overholdes. Der skal ved miljøtilsyn kunne forevises mark- og gødningsplaner som dokumentation for at vilkåret er opfyldt.

Bilag IV arter

51. Der skal være 2 meter dyrknings- og gødningsfri bræmme omkring søerne, B (id nr. 200089669 og 200089671) på mark 16-0, jf. kort 16. Bræmmen må, såfremt det ønskes, afgræsses eller der kan tages slet på den.

52. Der skal være 2 meter dyrknings- og gødningsfri bræmmer omkring søerne A, B og C ved/på mark 33-0 og 11-0, jf. kort 19. Bræmmerne må, såfremt det ønskes, afgræsses eller der kan tages slet på dem.

Nitrat til overfladevand og Grundvand

53. — På bedriftens udbringningsarealer må der maksimalt udbringes husdyrgødning svarende til et husdyrtryk på 2,30 DE/ha.

54. — Der skal på bedriftens udbringningsarealer være mindst 4,25 % efterafgrøder, ud over de til enhver tid gældende generelle regler om efterafgrøder. Disse efterafgrøder skal følge de samme regler som gælder for de lovpligtige efterafgrøder hvad angår artsvalg, dyrkningsperiode og kvælstofgødskning. Hverken de ekstra efterafgrøder eller de lovpligtige efterafgrøder må erstattes af "grønne marker".

Fosfor

55. — På bedriftens udbringningsarealer må der maksimalt udbringes husdyrgødning svarende til et husdyrtryk på 2,27 DE/ha.

Generelle vilkår

Egenkontrol

56. — Husdyrbruget skal føre registreringer over den til enhver tid gældende husdyrproduktion på ejendommen. Registreringerne kan bestå af gødningsregnskaber, slagterifregninger eller lign. Denne registrering skal ved miljøtilsynets besøg på husdyrbruget kunne forevises som dokumentation for godkendelsens bestemmelse om husdyrholdets størrelse (vilkår 1).

Øpgørelse af dyreholdet på ejendommen skal for malkekøer, kvier og småkalve ske som et årgennemsnit af antal dyr for hver enkelt dyreart på grundlag af bilag 1 A i Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. nr. 717-02.07.2009.

57. — I tilfælde af etablering af oplag af kompost i marken, skal tidspunkt og placeringen noteres på et kortbilag, som skal fremvises ved miljøtilsyn.

---

⁶ Bekendtgørelse nr. 1695 af 19.12.2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.

~~Registreringen skal ved miljøtilsynets besøg på husdyrbruget kunne forevises som dokumentation for godkendelsens bestemmelse om placering af markstakke (vilkår 9).~~

Uheld

58. Beredskabsplanen, der fastlægger hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, skal revideres årligt og skal kunne forevises ved miljøtilsyn på ejendommen. Planen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og andre, der arbejder på bedriften.

Ophør

59. Ved ophør af bedriften skal produktionsanlæg, husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt. Al miljøfarligt affald skal bortskaffes for egen regning efter den til enhver tid gældende lovgivning.

Krav til udnyttelse af godkendelse og revurdering

60. Husdyrbruget skal være bragt i overensstemmelse med de i godkendelsen nævnte vilkår inden fristen for udnyttelsen af denne miljøgodkendelse.
61. Godkendelsen bortfalder såfremt det ansøgte projekt ikke er påbegyndt inden 2 år fra godkendelsens meddelelse.
62. Udvidelse til 539,48 De skal være gennemført inden 5 år. Er der inden 5 år fra meddelelse af godkendelsen foretaget en mindre udvidelse end planlagt, jf. godkendelsens omfang, bortfalder den del af godkendelsen som ikke er blevet udnyttet.
63. Hvis en del af godkendelsen ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år.

Bilag 2

Tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse for Kibsgårdsvej 11 fra juni 2016:

Ophævede vilkår er overstreget. Overstreget vilkår skrevet med kursiv er bortfaldet via bekendtgørelse nr. 916 af 23. juni 2017 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

Vilkår for husdyrbrugets anlæg

Husdyrproduktion

- Vilkår 1, 2, 3, 5, 9 (delvist), 11, 13, 44, 49, 50, 53, 54, 55, 56 og 57 i miljøgodkendelsen fra september 2010 ophæves, se bilag 1.
- ~~Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretningen udført som beskrevet nedenfor:~~

Dyretype og staldsystem	Antal årsdyr	DE
Jerseyko Sengestald m. spaltegulv (kanal, bagskyl eller ringkanal)	364	433,29
Jerseyko Dybstrøelse (hele arealet)	6	7,14
Jersey kvier (9-22 mdr.) Sengestald m. spaltegulv (kanal, bagskyl eller ringkanal)	168	59,99
Jersey kvier (9-22 mdr.) Dybstrøelse (hele arealet)	56	20,00
Jersey kvier (6-9 mdr.) Dybstrøelse (hele arealet)	52	13,30
Jersey småkalve (2-6 mdr.) Dybstrøelse (hele arealet)	69	14,69
Jersey småkalve (0-2 mdr.) Dybstrøelse (hele arealet)	35	6,11
Voksen årshest, under 300 kg, Dybstrøelse	2	0,43
Voksen årshest, 500-700 kg Dybstrøelse	2	0,87
I alt		555,81

- ~~Antallet af dyreenheder må variere med 10 % i løbet af planåret (1. august til 1. august). Dog må det maksimale dyrehold beregnet som et gennemsnit i perioden 1. august til 31. juli ikke overstige 555,81 dyreenheder.~~

Energi- og vandforbrug

- Der skal foretages en årlig registrering af vand- og energiforbrug tilknyttet husdyrproduktionen. Registreringen gemmes i minimum 5 år og skal kunne forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Skadedyr

- Der skal overalt på ejendommen udføres effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Vilkår for husdyrbrugets udbringningsarealer

Arealer

6. — *Der må kun udbringes husdyrgødning på de arealer, der fremgår af kort 1 og arealtabellen i ansøgningen.*
7. — *Indenfor planperioden må bedriftens arealer maksimalt tilføres 555,8 dyreenheder i kvæggødning pr. år.*
8. — *Hvis tilførslen af husdyrgødning til bedriftens arealer ændres (anden dyretype eller fordeling) skal der kunne forevises dokumentation for, at indholdet af næringsstoffer i den udbragte mængde husdyrgødning maksimalt indeholder 55.147 kg Total N og 8.481 kg Total P og at den udbragte mængde husdyrgødning maksimalt svarer til 555,8 DE/år.*

Beregningen af kg N og kg P skal ske efter de til enhver tid gældende normtal for indholdet af kvælstof og fosfor i husdyrgødningen.

9. — *Der må ikke tilføres anden organisk gødning til bedriftens arealer. Dog kan der, hvis miljøgodkendelsen ikke er fuldt udnyttet, suppleres med anden organisk gødning under forudsætning af,*
- *at kvælstoftabet fra markerne ved anvendelse af anden organisk gødning ikke overstiger det kvælstoftab, der vil være ved den godkendte drift.*
  - *at den udbragte mængde fosfor ved anvendelse af anden organisk gødning, ikke overstiger den udbragte mængde fosfor ved den godkendte drift.*
  - *at reglerne i den til enhver tid gældende bekendtgørelse om anvendelse af affaldsprodukter til jordbrugsformål er overholdt.*

Der skal indsendes dokumentation herfor i forbindelse med anvendelsen af anden organisk gødning.

Sædskifte

10. — *Husdyrbrugets sædskifte skal tilrettelægges så betingelserne i Husdyrgødningsbekendtgørelsens⁷ bilag 3 til stadighed overholdes. Der skal ved miljøtilsyn kunne forevises mark- og gødningsplaner som dokumentation for at vilkåret er opfyldt.*

Nitrat til overfladevand

11. — *På bedriftsniveau skal der etableres 3 % ekstra efterafgrøder ud over de lov-mæssige krav (så andelen af roer, græs og græsefterafgrøder pt. udgør 73 % af harmoniarealet). Alle efterafgrøder skal følge de samme regler som gælder for de lovpligtige efterafgrøder. For alle 73 % gælder NaturErhvervsstyrelsens betingelser for anvendelse af 2,3 DE/ha, bl.a.: at græs og græsefterafgrøder ikke må ompløjes før efter 1. marts samt at græsarealer, der skal ompløjes det følgende forår ikke må tilføres husdyrgødning i perioden 31. august til 1. marts.*

Generelle vilkår

Egenkontrol

⁷ Bekendtgørelse nr. 1318 af 26.11.2015 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

12. Husdyrbruget skal føre registreringer over den til enhver tid gældende husdyrproduktion på ejendommen. Registreringerne kan bestå af gødningsregnskaber, slagterifregninger eller lign. Denne registrering skal ved miljøtilsynets besøg på husdyrbruget kunne forevises som dokumentation for godkendelsens bestemmelse om husdyrholdets størrelse.

Opgørelse af dyreholdet på ejendommen skal for malkekøer, kvier og småkalve ske som et årgennemsnit af antal dyr for hver enkelt dyreart på grundlag af bilag 1 i Husdyrgødningsbekendtgørelsen.

For tyrekalveproduktionen skal opgørelsen ske ud fra antal producerede dyr pr. år.

Krav til udnyttelse af godkendelse

13. Vilklårene i miljøgodkendelsen skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor udnyttelse af godkendelsen påbegyndes.
14. Godkendelsen bortfalder såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra meddelelse. Det betyder, at udvidelsen af udspretningsarealet skal være påbegyndt inden 2 år fra godkendelsens meddelelse.
15. Hvis en del af godkendelsen ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, jf. dog vilkår 14.

Bilag 3

Natura 2000-områder og det samlede udpegningsgrundlag for disse, samt de særligt beskyttede arter:

Udpegningsgrundlag - habitatområder

Habitatområde 78 Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde

Arter:

1095 Havlampret (*Petromyzon marinus*)

1096 Bæklampret (*Lampetra planeri*)

1099 Flodlampret (*Lampetra fluviatilis*)

1103 Stavsild (*Alosa fallax*)

1106 Laks (*Salmo salar*)

1113 *Snæbel (*Coregonus oxyrhynchus*)

1351 Marsvin (*Phocoena phocoena*)

1355 Odder (*Lutra lutra*)

1364 Gråsæl (*Halichoerus grypus*)

1365 Spættet sæl (*Phoca vitulina*)

Naturtyper:

1110 Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand

1130 Flodmundinger

1140 Mudder- og sandflader blottet ved ebbe

1150 * Kystlaguner og strandsøer

1160 Større lavvandede bugter og vige

1170 Rev

1310 Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand

1320 Vadegræssamfund ¹⁾

1330 Strandenge

2110 Forstrand og begyndende klitdannelser

2120 Hvide klitter og vandremiler

2130 * Stabile kystklitter med urteagtig vegetation (grå klit og grønsværklit)

2140 * Kystklitter med dværgbuskvegetation (klithede)

2160 Kystklitter med havtorn

2170 Kystklitter med gråris

2180 Kystklitter med selvåede bestande af hjemmehørende træarter

2190 Fugtige klitlavninger

2310 Indlandsklitter med lyng og visse

2330 Indlandsklitter med åbne græsarealer med sandskæg og hvene

3130 Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden

3140 Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger

3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks

3160 Brunvandede søer og vandhuller

3260 Vandløb med vandplanter

4010 Våde dværgbusksamfund med klokkelyng

4030 Tørre dværgbusksamfund (heder)

6210 Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (* vigtige orkidélokalteter)

6230 * Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund

6410 Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop

7150 Plantesamfund med næbfrø, soldug eller ulvefod på vådt sand eller blottet tørv

7230 Riggær

9190 Stilkegeskove og -krat på mager sur bund

91D0 * Skovbevoksede tørvemoser

91E0 Elle- og askeskov ved vandløb, søer og væld

¹⁾ Vadegræs er indført (ca. 1930) til Danmark og er invasiv. Typen kræver derfor ikke beskyttelse

Habitatområde 239 Alslev Ådal

Arter:

1095 Havlampret (*Petromyzon marinus*)

1096 Bæklampret (*Lampetra planeri*)

1099 Flodlampret (*Lampetra fluviatilis*)

1106 Laks (*Salmo salar*)

1113 *Snæbel (*Coregonus oxyrhynchus*)

1355 Odder (*Lutra lutra*)

Naturtyper:

2310 Indlandsklitter med lyng og visse

2320 Indlandsklitter med lyng og revling

3130 Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden

3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks

3160 Brunvandede søer og vandhuller

3260 Vandløb med vandplanter

4010 Våde dværgbusksamfund med klokkeling

4030 Tørre dværgbusksamfund (heder)

6230 * Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund

6410 Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop

6430 Bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggende skovbryn

7140 Hængesæk og andre kærksamfund dannet flydende i vand

7220 * Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand

7230 Rigkær

Udpegningsgrundlag - fuglebeskyttelsesområder:

Y=Ynglende i.h.t. DMU's database

T=Trækkende i.h.t. DMU's database

Kriterier (F1-F7, se www.blst.dk)

SPA 49 Engarealer ved Ho Bugt

Hedehøg	Y		F1
Engsnarre	Y		F1
Klyde		T	F2, F4
Blåhals	Y		F1

SPA 57 Vadehavet

Bramgås		T	F2, F4
Klyde	Y	T	F1, F2, F4
Hvidbrystet præstekrave	Y	Tn	F1, F2
Hjejle		T	F2, F4
Mosehornugle	Y		
Blåhals	Y		
Lille kobbersneppe		T	F2, F4
Dværgmåge		Tn	F2, F5
Sandterne	Y		F1
Splitterne	Y		F1
Fjordterne	Y		F1
Havterne	Y		F1
Dværgterne	Y		F1
Mørkbuget knortegås		T	F4
Lysbuget knortegås		T	F4
Gravand		T	F4
Pibeand		T	F4
Krikand		T	F4
Spidsand		T	F4
Skeand		T	F4
Ederfugl		T	F4
Sortand		T	F4, F7
Strandhjejle		T	F4
Strandskade		T	F4
Stor regnspove		T	F4
Rødben		T	F4
Hvidklire		T	F4
Islandsk ryle		T	F4
Havørn		T	
Blå kærhøg		T	
Vandrefalk		T	
Kortnæbbet gås		T	
Grågås		T	
Sandløber		T	F4

Bilag IV-arter:

Fortegnelse over i Danmark nuværende naturligt hjemmehørende arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV (evt. blot som strejfgæster, markeret med ") :

Dyrearter

Pattedyr

Alle arter af småflagermus (Microchiroptera spp.)
Hasselmus (Muscardinus avellanarius)
Birkemus (betulina)
Odder (Lutra lutra)
Marsvin (Phocoena phocoena)
Alle andre arter af hvaler (Cetacea spp.)

Krybdyr

Læderskildpadde (Dermochelys coriacea)
Uægte karett (Caretta caretta)"
Bastardskildpadde (Lepidochelys kempii)"
Europæisk sumpskildpadde (Emys orbicularis)
Markfirben (Lacerta agilis)

Padder

Stor vandsalamander (Triturus cristatus)
Klokkefrø (Bombina bombina)
Løgfør (Pelobates fuscus)
Løvfør (Hyla arborea)
Spidssnudet frø (Rana arvalis)
Springfrø (Rana dalmatina)
Strandtudse (Bufo calamita)
Grønbroget tudse (Bufo viridis)

Fisk

Snæbel (Coregonus oxyrhynchus)

Insekter

Bred vandkalv (Dytiscus latissimus)
Lys skivevandkalv (Graphoderus bilineatus)
Eremit (Osmoderma eremit)
Sortplettet blåfugl (Maculinea arion)
Grøn mosaikguldsmed (Aeshna viridis)
Stor kærguldsmed (Leucorrhinia pectoralis)
Grøn kølleguldsmed (Ophiogomphus cecilia)

Bløddyr

Tykskallet Malermusling (Unio crassus)

Planter

Enkelt månerude (Botrychium simplex)
Vandranke (Luronium natans)
Liden Najade (Najas flexilis)
Fruesko (Cypripedium calceolus)
Mygblomst (Liparis loeselii)
Gul stenbræk (Saxifraga hirculus)
Krybende sumpskærm (Helosciadium repens (= Apium repens))

Produktion: Esbjerg Kommune
Foto: Torben Meyer

Esbjerg
Kommune

Torvegade 74, 6700 Esbjerg
Tlf: 7616 1616 - Fax: 7616 0969
miljo@esbjergkommune.dk
www.esbjergkommune.dk